

anden Side Atlanterhavet, der have vedtaget Forbud mod baade Produktion og Handel med Spiritus. Men hvad har Følgen deraf været? Jeg har læst, og det er sagt mig af Udvandrere derovre fra, som jeg har talt med, at Følgen har været, at Opium er kommen i Stedet. Opium kan jo nydes paa mange forskellige Maader, baade i flydende Tilstand og til Røgning o. s. v. — jeg kender ikke alle de Maader, og det er en billig Maade at beruse sig paa. Det synes at være noget, der knytter sig til Meineskeflægten, at man skal have en eller anden Form for Opstramning eller i alt Fald til Forfriskelse, og saa viser det sig, at i de Lande, hvor man ikke har Brændevin eller Ol, drikker man Vin, og hvor man ikke kan faa et Glas Vin, bruger man Opium. Og nu er det mig sagt, at Opium er en langt farligere Ting, navnlig i vort Klima, end Alkohol. Der kunde altsaa være Fare for, at hvis man fulgte det ærede Medlem fra Nørre Sundby og satte Prisen saa højt op paa Alkohol, at den kun kunde nydes som Medicin, vilde de Drankere, der absolut skulle have noget at beruse sig paa, finde andre Midler, som ere meget farligere end Alkohol. Jeg beder ærede Medlemmer undskyldte, at jeg opholder dem paa en saadan Tid af Dagen; men jeg er uden Ansvar derfor. Nej, som sagt, man rammer ikke gennem denne Lovgivning de til Drif forfaldne Personer. At Drikken, den overvejende Mængde deraf, er umaadeholden, det er en meget stor Misforstaelse. Den aldeles overvejende Mængde drikkes af maadeholdne Folk, de, der tage sig en Snaps til Maden, thi det er dog heldigvis saaledes, at hvor meget der end straales og præles om den Demoralisation, der er her, er det dog vitterligt, at den egentlige Drukkenstilstand heldigvis er gaaet tilbage. Enhver, der har levet paa Landet i de sidste 30 Aar, vil vide, hvilken mærkværdig Forandring, der er foregaaet. For 30 Aar siden var det endnu et almindeligt Tegn paa at være en stolt Karl, en dygtig Karl, at kunne sætte saa og saa meget Brændevin til Livs. Der er mange Steder nu, hvor det snarere anses for en Skam. Afholdsbevægelsen har i saa Henseende udrettet overordentlig store Ting. Man har oplevet — jeg vil ikke sige det Særlyndt, men det, der ikke hører til det daglige — at Ungdommen i den Retning har lært Alderdommen, at de gamle have taget mod Lære af Ungdommen. Det er mig sagt, og jeg tror, det er rigtigt, at i Egne, hvor Ungdommen er i høj Grad afholdende, undser den ældre Befolkning sig ved at drikke saa tæt som før. — Jeg siger altsaa, det er utviv-

lsomt, at den umaadeholdne Brug af Spiritus er gaaet stærkt tilbage. Derimod tror jeg ikke, at den maadeholdne Brug, der bestaar i, hvad man kalder en Snaps til Maden, er gaaet tilbage. Den bruges i stor Udstrækning, jeg kan sige i alle Samsundsklasser. Men den arbejdende Befolkning er langt den talrigste. Det er en Selvfølge, at naar der drikkes en Snaps eller et Bæger Brændevin i den højtærede Finansministers Kreds, saa drikkes der Hundrede eller fem Hundrede i de Kredse, hvorom jeg her taler, og derfor kan man ingenlunde sige, at dette er et Spørgsmaal uden Interesse for den lille Mand, naar man ved, hvilken Arbejds løn der betales.

Hvor meget maa man antage, at en Mand passende kan drikke om Dagen uden at gøre umaadeholdent Brug af Spiritus? Ja, man har jo her ment, at $\frac{1}{2}$ Pægl var tilladeligt. Jeg mener, det er smaat; for en Mand, der skal være paa Arbejde fra Morgen til Aften, som mange Arbejdere maa være uden at faa varm Mad, ere tre Snapse ikke meget. Hvad vil saa denne Skat sige? Prisen paa en Snaps, selv om den købes i pæglevis, bliver 4 Ore, mens den nu er $1\frac{2}{3}$, altsaa en Fordyrelse af mere end 2 Ore paa en Snaps, og 3 om Dagen giver altsaa en Fordyrelse af 6 Ore. I Virkeligheden bliver det 7—8 Ore, saaledes som Prisen vil stille sig. Hvad vil nu dette sige for en Arbejdsmand? Hvis man regner 300 Arbejdsdage om Aaret, bliver det 24 Kr. Men hvad ville 24 Kr. sige lige over for en Arbejdsindtægt paa 400 Kr. om Aaret? Det vil sige 6 pCt. af hans Indtægt; det er det, man her lægger Beslag paa, og det er ikke Smaating, naar man her ved denne Lov tager saa meget af en Mand's Indtægt. Det forekommer mig at være inhumant, eller, om jeg tør sige det, næsten brutalt, at ville byde den fattige Befolkning noget saadant. Nu mener man, at naar man sætter Skatten op, vil det forringe Brugen, og saa vil noget af den Fattigdom og Elendighed, som nu breder sig i Arbejderbefolkningen, tage af. Det tror jeg ikke. Hvor Forholdet er godt i Arbejderfamilierne, holder Konen ikke igen paa, at Manden faar sin Snaps. Jeg antager, at i de Arbejderfamilier, hvor der hersker et godt Forhold, selv om det er fattigt, det kniber haardt med at faa Føden, der vil Konen meget nødtigt unddrage Manden hans Snaps til Maden, og jeg tror, at mangen en Arbejdertone vil raisonnere som saa: Hellere vil jeg skabe Fedtet endnu tyndere paa Brødet, end at min Mand skal undvære sin Snaps til Maden. Følgen vil